

# Antipest-protocol

Versie 2023

## Uitgangspunt

De visie van school op het kind luidt als volgt:

Wij zien kinderen als kinderen die door God geschapen zijn. God heeft elk mens uniek gemaakt. Elk kind is waardevol, en ieder kind is een mensenkind met van God gegeven talenten. Een kind met mogelijkheden dus! We spreken de kinderen dan ook aan op hun mogelijkheden. Binnen ons onderwijs streven we naar een zorgvuldige begeleiding van elke individueel kind om te komen tot een voor ieder individueel kind optimale prestatie.

Wij hebben en nemen als school de verantwoording dat kinderen zich veilig voelen zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Dit pestprotocol heeft als doel:

Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Contactgegevens vertrouwenspersoon: Dhr. W. de Vries, 06-20594989
- Contactgegevens contactpersoon: Mevr. J. Hengeveld, 038-3324897
- Er is voor de school een contactpersoon (Joke Hengeveld) aangesteld. Deze persoon verdiept zich in de problematiek van het pesten d.m.v. cursussen en het lezen van artikelen.
- Het bestuur, de MR en het team onderschrijven dit protocol.

#### Plagen of pesten?

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: 'pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.'

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Er is geen slachtoffer en dader; beide partijen zijn even sterk. Plagen kan de sociale weerstand van kinderen vergroten.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven/sms
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- somatische klachten

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Hoe willen we hier op de Fontein mee omgaan?

- We willen op de Fontein vooral preventief werken door de inzet van PBS, taakspel en BAS+. In een veilige basis zal er minder problematisch gedrag ontstaan en zal er ook minder sprake zijn van pestgedrag.
- Zien is een methode die kijkt naar het sociaal-emotioneel functioneren van kinderen. Zien bestaat uit een vragenlijst die ingevuld wordt door leerkrachten (vanaf groep 1).
- De leerlingen uit de bovenbouw vullen jaarlijks tevredenheidsspeilingen in zodat er ook zicht is op de beleving van leerlingen.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis: de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van gedragsverwachtingen voor de leerlingen. Deze gedragsverwachtingen worden zowel schoolbreed als klassikaal gemaakt en gevisualiseerd.

De leraar (signaleren en aanpakken)

*Groepsniveau*

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de Intern Begeleider.

Hulp aan de ouders

In de brochure "Pesten op school, hoe ga je er mee om?".staan de volgende adviezen:

*Ouders van gepeste kinderen:*

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

*Ouders van pesters:*

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

*Alle andere ouders:*

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

## Hulp aan de pester

### Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club: waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen van hulp: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD

## Hulp aan het gepeste kind

### Belangrijke regels bij het hanteren van het anti-pestprotocol:

- Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: Je mag niet klikken, maar ... Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.
- Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is de bedoeling dat ouders naar school komen of leerkrachten contact opnemen met de ouders om door samen te werken naar een oplossing te zoeken naar het probleem van het kind. Er wordt actie ondernomen in samenspraak met elkaar.

Aanpak van het pestgedrag.

Er zijn verschillende partijen die pestgedrag kunnen signaleren. Deze partijen zijn: het gepeste kind, de medeleerlingen, de leerkracht van de eigen groep, een leerkracht van een andere groep en de ouders cq. opvoeders.

Alle klachten van kinderen, leerkrachten en ouders worden serieus genomen. Als eerste stap probeert de eigen leerkracht het probleem met beide partijen op te lossen. Hierbij krijgen de partijen de gelegenheid hun kant van de zaak te belichten. De partijen proberen het probleem gezamenlijk op te lossen.

#### Supportgroep

Als het probleem aanhoudt, worden naast de betrokken leerlingen en leerkracht ook de ouders aangesproken om samen naar een oplossing toe te werken. Hierbij maakt De Fontein gebruik van de Supportgroep aanpak. De directie en andere leerkrachten en ouders van de betrokken kinderen worden op de hoogte gesteld van het gebruik van de supportgroep. Daarnaast zijn de leerkrachten extra alert tijdens de pauzes.

De supportgroep is ontwikkeld door Sue Young en is een oplossingsgerichte aanpak. Kinderen leren verantwoording te nemen en daarbij een positieve rol aan te nemen. Citaat Sue Young : "Scholen die werken volgens de oplossingsgerichte aanpak, streven niet alleen naar het verminderen van pesten, maar ook naar het creëren van een klimaat waar pestgedrag nooit een kans zal krijgen."

De supportgroep wordt begeleid door een andere begeleider dan de groepsleerkracht. Deze begeleider gaat een gesprek aan met de gepeste leerling. Hij/zij onderzoekt wat er aan de hand is en vraagt de leerling of hij/zij kinderen kan benoemen die hem/haar kunnen helpen om zich beter te voelen.

Met deze groep kinderen (supportgroep) gaat deze medewerker dan in gesprek. Eerst wordt de vraag gesteld of zij willen helpen en zo ja, hoe zij dan kunnen helpen. Vervolgens zijn er wekelijks gesprekken met de gepeste en de supportgroep. Deze gesprekken zijn onafhankelijk van elkaar.

Tijdens dit proces houdt de begeleider regelmatig een gesprek met de ouders van het kind om de ontwikkelingen te monitoren.

De begeleider van de supportgroep moet zich van tevoren goed inlezen op de aanpak en de theorie. Alleen met de juiste aanpak kan er succes behaald worden.

Wat gebeurt er als het pesten nog niet stopt?

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Eventueel wordt voor een tijdelijke schorsing uit de klas gekozen. De leerling is dan wel op school, maakt werk maar zit in een andere ruimte waar hij/zij onder toezicht werkt. De leerling heeft geen (buiten)speelpauze en kan ook niet overblijven. Er wordt wel gelegenheid geboden iets te eten of te drinken tijdens de ochtend. Van deze schorsing gaat een brief naar ouders en leerplicht om duidelijk te maken dat het ernstig is. Directie ondertekent deze brief namens het bestuur.

In extreme gevallen kan de pester worden geschorst, zie protocol schorsing en verwijdering.

Internet pesten (bron: schooltv.nl)

Digitaal pesten is pesten via je computer, maar ook via je telefoon. Omdat je elkaar bij digitaal pesten niet kunt zien, is het heel gemakkelijk om iemand te pesten zonder dat die ander weet dat jij het bent die dat doet. Dat is heel flauw.

Cyberpesten is een ander woord voor pesten via internet. Het is heel gemeen en kwetsend voor degene die wordt gepest, want die blijft maar denken wie het kan zijn geweest die zo gemeen doet. Hij kan niet zeggen dat het hem pijn doet en dat jij ermee moet stoppen. Het kan ook best zijn dat jij maar een geintje uithaalt, maar dat de ander het helemaal niet grappig vindt. Er zelfs wakker van ligt.

Digitaal pesten kan op school maar ook, en vooral, thuis gebeuren. Als je je telefoon op zak hebt, maar ook als je rustig achter je eigen computer zit. De scheldwoorden, de beledigingen, de bedreigingen kunnen ervoor zorgen dat je je zelfs in je eigen huis niet meer veilig voelt.

Voorbeelden van cyberpesten zijn: iemand bedreigen en uitschelden via je profielpagina, mail of in een chatroom. Maar bijvoorbeeld ook privéfoto's of privé-films van iemand op het web zetten of roddels en leugens over iemand verspreiden. Andere voorbeelden van cyberpesten zijn: iemand een virus sturen of iemands computer hacken en wachtwoorden veranderen.

Wat kun je er tegen doen?

Negeren

Als je weet door wie je gepest wordt kan je in je mail de pester blokkeren. Als iemand van jouw naam en wachtwoord gebruik maakt verander dan je wachtwoord. Internet-pesters kunnen makkelijk anoniem blijven. Daarom is het vaak niet mogelijk er achter te komen wie er precies gepest heeft. Er zit dan niets anders op dan te proberen de pester zo min mogelijk aandacht te geven. Dat kan het beste door niet te reageren op dreig mailtjes of andere nare e-mail. Als de pester geen respons krijgt, gaat de lol er snel af. Staan er foto's op internet zonder dat jij dat wilt? Neem dan contact op met de beheerder van de website en vraag of deze onmiddellijk verwijderd kunnen worden. Lukt het niet, neem dan contact op met de politie. En: print de pagina uit, dan heb je in ieder geval bewijs. Als je gepest wordt via internet, bewaar dan de MSN-logs en mailtjes. Dit kan namelijk als bewijs van het pesten dienen.

Belangrijk is: voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld en je hebt het niet zelf uitgelokt. Praat erover met je ouders of op school.

Tips

Er zijn een paar belangrijke dingen om rekening mee te houden:

- Gebruik altijd een nickname (schuilnaam).
- Geef nooit je adres, achternaam, telefoon of 06-nummer.
- Chat alleen als je een ander kunt blokkeren.

Een nickname oftewel een schuilnaam gebruik je in plaats van je eigen naam op internet.

Houd je inlognamen en wachtwoorden geheim. Blokkeer en negeer pesters. Ga nooit terug pesten. Word vooral niet zelf een pester!

Wil je meer weten over pesten? kijk dan ook eens op [www.pestweb.nl](http://www.pestweb.nl).

Als er op school signalen binnenkomen van cyberpesten wordt er direct contact gezocht met de ouders van betrokken leerlingen en samen nagedacht over oplossingen.